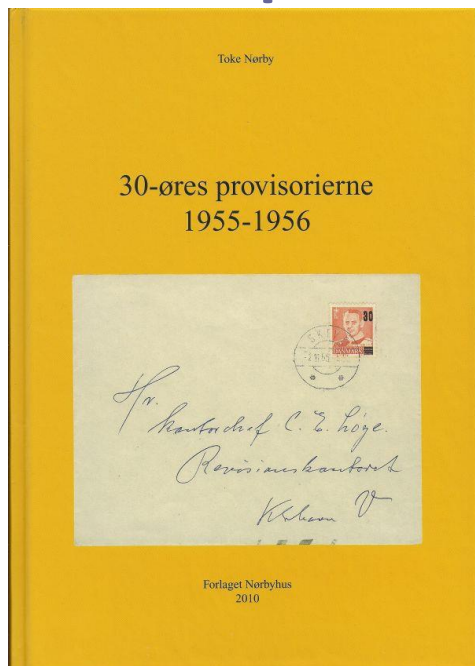

30-øres provisorierne 1955-1956

Op 20 oktober 1955 gaf de Deense Post de eerste 30-øre opdrukzegels uit. Deze zegels moeten gezien worden als permanente frankerzegels, dit in tegenstelling tot de latere overdrukken ten behoeve van o.a. de slachtoffers van de overstroming in Zeeland en het Groenlandfonds. Kort na de Tweede Wereldoorlog was er een tekort aan van alles. Ook drukkersmaterialen zoals inkt en papier. Bij de Deense Post lag ondanks dit gegeven nog een aardige voorraad papier. Echter de vooruitzichten op nieuwe leveringen zagen er niet goed uit. De Denen namen een uitzonderlijke beslissing en drukten eerst een grote hoeveelheid van het 20 øre zegel met de afbeelding van Frederik IX. Later werd er ook een extra voorraad vellen van het 25 øre zegel, met dezelfde afbeelding, gedrukt. In totaal werd er een extra (reserve) voorraad van 877.500 vellen gedrukt en opgeslagen. In 1955 was er nog een grote voorraad van deze lage waarden en men besloot om deze zegels een 30 øre overdruk te geven. Dit was op dat moment het tarief voor een binnenlandse brief tot 50 gram (1.7.1952//14.5.1956) en het zag er naar uit dat de aanwezige voorraden van de gewone 30 øre zegels snel op zouden zijn.

Toen de Deense Posterijen besloten om deze 877.500 vellen (elk van 100 zegels) van een overdruk te voorzien vroegen zij de firma J. Jørgensen & Co, in Kopenhagen, om deze overdruk te verzorgen. Als u de AFA catalogus er op naslaat ziet u dat er diverse typen opdrukken en diverse afwijkingen gecatalogiseerd worden. In totaal werden er vijf verschillende vormen c.q. typen opdrukken gebruikt

Sindsdien zijn er in diverse tijdschriften en andere publicaties vele artikelen geschreven. In 1970 begon ik deze zegels te bestuderen en heb ik ook diverse artikelen geschreven. Al deze artikelen heb ik samengevoegd, verbeterd en aangevuld met nieuwe feiten en ontdekkingen. Het resultaat van dit alles is dit boek. Het boek is verdeeld in 22 secties en begint met de beschrijving van de vervaardiging van de basis-zegels. Dankzij de vriendelijke medewerking van de directeur van het Deense Stamp Printing House, Ricardo Sundgaard, kwam er heel veel tot nu toe ongepubliceerde informatie over de fundamentele postzegels boven water. In de jaren 1970, terwijl ik hun vele dossiers onderzocht, sliep ik bijna bovenop de drukpersen waar deze zegels op gedrukt werden.

Het verzamelen, onderzoeken en registreren van de 30-øre opdrukzegels maakte het mogelijk om een beschrijving te geven van de diverse oplagen van elk type. Daarmee kunnen we iets zeggen over de zeldzaamheid van sommige type opdrukken. De verschillende opdruktypen worden allemaal in een eigen hoofdstuk beschreven. In deze hoofdstukken vindt u ook een beschrijving van hun constante drukfouten.

Het bleek dat één type overdruk slechts was gebruikt bij 8600 vellen, deze verschillende typen en dit type in het bijzonder werden uiteraard al snel herkend en verzameld door de filatelist. Een specialisatie was geboren. Door een technische fout werd een aantal vellen twee maal overdrukt. Omdat het verschil tussen de twee geplaatste opdrukken in de ogen van de drukker minimaal was werden deze vellen goedgekeurd en dus niet vernietigd. De verzamelaars waren blij met deze 'afwijking' en ze worden vandaag de dag dan ook hoog gewaardeerd.

Één vel kreeg een dubbele opdruk waarbij het verschil tussen de eerste en tweede drukslag zo groot was, dat er vijf in plaats van vier balken zichtbaar waren. Dit vel is niet aan het publiek verkocht, maar werd door de directeur van het postkantoor van Skive in Jutland gekocht. Dit blad wordt wel het "Skive-vel" genoemd. Toen bekend werd dat het een postmedewerker was die het vel kocht, rees de vraag of hij het niet had terug moeten geven aan de controle afdeling van de post zodat ze het vel konden vernietigen. Hij weigerde dit en toen een postzegelverzamelaar klaagde over deze vreemde wijze van postzegelverkoop werd dit verhaal zo opgeblazen dat zelfs de parlementaire ombudsman in deze zaak betrokken werd. Het eindigde met een aantal postale regelgevingen, zodat het moeilijker werd voor postale werknemers om dit soort toevalligheden te verkrijgen!

In 1984 werd een vel met kopstaande opdruk ontdekt, dus nu maar hopen op dat er een vel met een omgekeerde dubbele opdruk gevonden wordt! Dit is echter nog niet het geval en het zal ook waarschijnlijk nooit worden gevonden - we weten natuurlijk niet of zo'n vel bestaat uiteraard. In de korte tijd dat deze 30-øre opdruk zegels in gebruik waren kunnen poststukken, gefrankeerd met deze opdrukzegels een hele reeks aparte postale gebruiksmogelijkheden laten zien.

De vele opmerkingen en prijsbepalingen in de diverse catalogi kunnen interessant leesvoer zijn. Ook de, vaak onrealistisch hoge en/of lage, catalogusprijzen worden hier in dit boek besproken. Tot slot vinden we nog een lijst met de verschillende perforators - die zijn gebruikt voor het perforeren van deze zegels. Het is zelfs mogelijk om van een zegel de positie in het vel te bepalen met behulp van de typische perforator en de overeenkomende perforatiekenmerken. De perforatormachines die later - in de jaren 1960 - werden vervaardigd waren technisch zo perfect dat deze methode van positioneren niet meer kon worden gebruikt.

De auteur hoopt dat, zelfs zonder een uitgebreide kennis van de Deense taal, de lezer door het lezen van de tekst en de toegevoegde Engelse samenvatting alsmede het bestuderen van de vele illustraties deze zegels weet te waarderen. Geniet!

Voor onze leden kan ik dit boek bestellen. Korting zal moeilijk worden maar waarschijnlijk kan ik voorkomen dat er porto betaald moet worden voor het vervoer naar Nederland. Bent u geïnteresseerd in dit boek maak dan zo spoedig mogelijk 35,00 euro over op mijn ING rekening 5253615. Dan hoop ik het boek op de volgende bijeenkomst bij me te hebben.

Henk Burgman

